... час відповідальних рішень

(Закінчення. Поч. на 1, 3 стор.)

У Берегові вона йде планомірно і послідовно, залучаючи до процесу все більшу кількість об'єктів. У Хусті та Мукачеві, в зв'язку зі зволіканням у попередні роки, лише набирає обертів.

Відповідно до затверджених нормативів розподілу коштів, отриманих від продажу об'єктів малої приватизації, 80 відсотків надходжень спрямовується до місцевих бюджетів, що в багатьох випадках рятувало наших співгромадян, даючи їм можливість отримати пенсію чи зарплату.

За результатами малої приватизації, яка в подальшому буде проходити згідно з новою редакцією Закону України "Про приватизацію малих підприємств (малу приватизацію)", прийнятого Верховною Радою 15 травня 1996 року, виключно за ініціативою місцевих рад на основі індивідуальних підходів — 80 відсотків об'єктів було викуплено трудовими колективами з наданням пільг, передбачених чинним законодавством.

Закон України "Про приватизацію майна державних підприємств", прийнятий у 1992 р. поставив перед приватизаторами суперечливі завдання. З одного боку, розподілити державне майно, що підлягає приватизації, порівну між усіма громадянами України, забезпечивши надання пільг працівникам підприємств, що приватизуються, орендарям, сільгоспвиробникам та працівникам підприємств АПК, з іншого — продавати державне майно якомога дорожче з метою поповнення державного та місцевого бюджетів. Водночас необхідно здійснювати безкоштовну сертифікатну приватизацію, яка не забезпечує надходження коштів. Тобто ставиться завдання забезпечити в процесі приватизації появу ефективного власника на підприємстві й одночасно зробити власником усе населення України через приватизаційні майнові сертифікати, житлові чеки й компенсаційні сертифікати. Це негативно позначається на темпах приватизації. Затягування ж процесу, зрозуміло, сприяє розкраданню майна середніх та великих підприємств, моральному та фізичному зносу обладнання.

Ілюструючи сказане, Василь Ковбаско говорив про ситуацію на ВАТ "Молоко" в м. Мукачево. Колишній його директор В. Шкурик у складний приватизаційний період взявся вирішувати особисті проблеми. Колектив висловив йому недовіру і звернувся зі скаргою в регіональне відділення ФДМУ. Скільки не запрошували туди керівника — не з'являвся, навіть контракту, який укладається з головами правлінь ВАТ, не підписав. На підставі проведеної комісією регіонального відділення перевірки п. Шкурика наказом увільнено від обов'язків. Однак колектив продовжує лихоманити, бо триває з'ясування майнових стосунків між ним і колишнім керівником у суді.

Одним із найскладніших завдань великої приватизації поточного року є збалансування інтересів держави як власника, з одного боку, галузевих і регіональних еліт, трудових колективів — з другого і населення — власника приватизаційних паперів. При цьому необхідно, щоб суб'єкти приватизації не втратили керованості, якнайшвидше потрапили до рук ефективних власників, по можливості одержали інвестиції для розвитку. Ці непрості завдання будуть розв'язуватися органами приватизації далеко не в тепличних умовах. Саме тому вони розраховують на допомогу і підтримку депутатського корпусу.

...Коли вже вдарив грім

— Днями до нас, а також, певно, в облдержадміністрацію, — каже голова облпрофради, депутат Іван Король, — надійшов колективний лист працівників ужгородського поліграфічного підприємства "Патент", у якому висловлюється стурбованість ходом приватизації підприємства. Вона, мовляв, нічого не дала, згортається виробництво, іде розпродаж обладнання, а гроші нібито витрачаються на закордонні поїздки керівників, людей викидають на вулицю, підприємство гине, люди просять захисту...

Виступаючий звертається до Володимира Шкоби з проханням пояснити ситуацію на підприємстві, яке колись було гордістю закарпатців, і запитує: "Як зупинити руйнівний процес на "Патенті"?"

— Підприємство розпочало приватизацію в 1994 році, — говорить Володимир Шкоба. — Довго йшла полеміка, колектив висував свій альтернативний план... Там пройшла пільгова підписка для членів трудового колективу — 21 процент акцій вони отримали з 29 можливих, у т. ч. на аукціоні за приватизаційні майнові сертифікати — 6,5 процента), ЗАТ "Інвестиційна компанія "Енргопроект" (Київ) і ЗАТ "Закритий інвестиційний фонд "Нафтофонд" (Херсон) купили по 6,5 процента акцій, 20,6 процента придбала інвестиційна компанія "Газда-інвест", в результаті чого продано близько 70 відсотків пакета акцій підприємства. Відбулися перші збори. На них обрано нового директора. Три з чотирьох членів спостережної ради, в т. ч. і від членів трудового колективу, проголосували проти Шестакова. Що пропоную? В найкоротший строк підготувати і провести збори, послухати людей. Контрольного пакета акцій у держави вже немає. Але разом з трудовим колективом, гадаю, можна змінити ситуацію на користь того ж колективу...

Репліка Сергія Устича: "Ваша участь і ваше управління цими процесами вбачається не в тому, коли грім ударив...

Я назву цілу низку підприємств, де ми маємо аналогічні проблеми. Ви спочатку з трастами працюєте, а потім згадуєте, що у вас є частка. Ми ще, гадаю, повернемося до цієї розмови".

Депутата Івана Габора цікавило теж подібне питання: як сталося, що "якимось хитрим чином в Усть-Чорнянського лісокомбінату практично відібрали майже всю виробничу базу?"

На думку Володимира Шкоби, ми пожинаємо плоди оренди з викупом 91-го року. Колектив нині готується до реальної приватизації. Відбулися збори орендарів. Теж переобрано директора. Зараз головне завдання — визначити, яка частка трудового колективу і яка держави, на які кошти і як придбано обладнання тощо. Зрештою, компетентні органи повинні відповісти і на питання — чи є там порушення. І представники регіонального відділення Фонду держмайна України, і представники управління промисловості облдержадміністрації, і представники райдержадміністрації побували в Усть-Чорній, продовжують роботу на цьому підприємстві. А щодо твердження, нібито в колективу відібрана майже вся виробнича база — воно не відповідає дійсності. Хоча проблеми є (особливо, які стосуються різних МП і СП), вони мають бути вивчені і зняті з порядку денного.

Різні аспекти приватизації цікавили депутатів Дмитра Матіка, Івана Туряницю, Петра Феєра, Івана Богаша, Иосипа Старосту. І це зрозуміло. Адже, як висловився їхній колега Микола Лукачук, приватизація — процес надзвичайно складний. Він розповів, як освоювали ази приватизації працівники Рахівської картонної фабрики, як непросто працювати керівнику, котрий не має змоги допомогти своїм трудівникам, під постійним податковим пресом. Без реального господаря приватизація нічого не дасть. Замість "нічийного" підприємства виникає такий собі колгосп, де все залишається нерідко по-старому. На його думку, не можна допустити, аби розтягли те, що ще залишилося. Треба звернутися до Президента, уряду, щоб надати ще не приватизованим підприємствам (зокрема, машинобудівного комплексу, фармації, хімії тощо) інший статус і, можливо, обрати інші шляхи приватизації. А головне — слід підняти виробництво, щоб відвернути економічну (і не тільки!) катастрофу.

"Приватизаційні історії". Як їх уникнути?

— Дивує, що обговорення такого важливого питання і на засіданнях постійних комісій, і нині проходять у занадто спокійній атмосфері, — каже Сергій Устич. — Між тим питання архіважливе. Ми віддаємо Володимиру Шкобі належне за зроблене у 1996 році. Проведена значна організаційна, методична робота, але йому, зокрема на засіданні обласного комітету по боротьбі з корупцією і злочинністю, вказувалося на дуже серйозні недоробки. Сьогодні ми почули про "Патент". А скільки подібних історій в області?! Володимир Ілліч міг сьогодні розповісти і про те, що відбувається у ЗАТ "Яворник", і про інші підприємства деревообробної промисловості, де допущені серйозні гріхи в процесі приватизації. Була, скажімо, оренда з правом викупу, приватизація оригінальна. А чому не проведено ревізію на всіх приватизованих підприємствах, адже була ж відповідна вказівка? Чому в багатьох конкретних випадках ми опиняємося у негарній ситуації? А це ж робота регіонального відділення, каже Сергій Устич, і будь-які посилання на Фонд держмайна України — просто відмовка.

Або ще таке. Управління часткою державного майна. Можна б списувати на відсутність чіткості, механізму хто і як має представляти державні інтереси у приватизованих структурах. Але ми як не управляли, так і не управляємо. А цей інструмент впливу на акціонерні товариства абсолютно реальний. Чому ми його не використовуємо? Це дуже важлива проблема, вирішивши яку, вдалося б уникнути багатьох "приватизаційних історій". Або чому споглядально дивитеся на трастові операції? Я переконаний, що можна і тут впливати. Якщо ви бачите, що траст приходить без гарантій післяприватизаційного розвитку підприємства, — треба з ним і вести мову відповідно. Для чого приватизація? Щоб створити ще один колгосп? Чи щоб працювати більш ефективно на новій основі? Якщо не бачити перспективи, наслідки приватизації — нема чого її і проводити. Довести підприємство, так би мовити, "до ручки", потім провести аудит, а потім... приходить делегація в обласну раду і вимагає: давайте людям роботу!

Приватизація має проводитися виключно за умови пошуку ефективного власника. Є він — той, хто може вкласти капітал, — добре, приватизуйтеся, немає — шукайте, як то кажуть, на стороні. У нас є приклади, коли з'явився справжній господар. Там вам і робота, і зарплатня, і поповнення бюджету, і інші блага.

І навпаки, подекуди створили такий собі базар: всі власники, роботи немає, зарплати теж, ходять, позирають один на одного і ділять.

Приватизацію, переконаний виступаючий, треба прискорити. Але з відповідною підготовчою роботою, у пошуках відповідального власника. Без цього приватизація перетворюється в профанацію.

Сергій Устич вносить пропозицію визнати роботу регіонального відділення ФДМУ з виконання програми приватизації 1996 року недостатньою, вказавши на недоробки у плануванні приватизаційних процесів, пошуку ефективного власника, післяприватизаційній підтримці підприємств, а голові тимчасової комісії облради з питань приватизації Василю Ковбаску — на недостатню роботу з контролю за приватизацією.

У результаті сесія приняла відповідне рішення, яким також затвердила регіональну програму приватизації на 1997 рік. Водночас депутати внесли часткові зміни в рішення другої сесії облради XXII скликання "Про єдину систему органів приватизації в області", якими, зокрема, передбачено делегування управлінню майном області облдержадміністрації повноважень орендодавця цілісних майнових комплексів та окремих об'єктів і нежитлових приміщень обласної комунальної власності, право вирішувати за погодженням з керівництвом облдержадміністрації та обласної ради питання, пов'язані з передачею в оренду, відчуженням, використанням не за призначенням і перепрофілюванням об'єктів комунальної власності. Рекомендовано районним радам делегувати представництвам Фонду державного майна на місцях функції щодо приватизації, а відділам управління майном району — повноваження орендодавця відповідного комунального майна.

Негрово буде мати сільраду...

Про зміни в адміністративно-територіальному устрої області інформував заступник голови обласної ради Іван Цурко.

Депутати погодилися з рішенням сесії Іршавської районної ради та врахували результати місцевого референдуму жителів села Негрово Іршавського району і прийняли рішення про утворення Негрівської сільської ради з центром у селі Негрово, відокремивши її від Доробратівської сільради.

... а Заболоття, Петрово та інші — історичні та нові назви?

Розглянувши рішення Виноградівської районної та відповідних сільських рад, сесія вирішила клопотати перед Президією Верховної Ради України про відновлення історичних назв та перейменування населених пунктів Дяково, Ц[illegible]атово, Клиново, Клинова Гора, Петрово, Бобове, Дівичне, Заболоття.

Василь Пак у середовищі адвокатів...

Сесія обрала депутата Василя Пака представником обласної ради до складу атестаційної палати обласної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Іршава. Виборам бути

Напередодні сесії постійні комісії дуже ретельно вивчали ситуацію з наступними виборами в Іршаві. Вони, як відомо, призначені Центровиборчкомом на 13 квітня. Звісно, депутати усвідомлювали, що до завершення повноважень теперішнього скликання парламенту залишилося трохи більше року. Хтось був і не проти, щоб вибори там не проводити, зарезервувавши округ під майбутні політичні баталії. Однак гору взяв закон, оскільки ніяких рішень щодо призупинення виборчого процесу від парламенту не надходило, то сесія затвердила рішення про утворення окружної виборчої комісії з повторних виборів народного депутата України замість вибулого по Іршавському виборчому округу № 171.

Сесія контролює, критикує і... допомагає

На пропозицію депутата Володимира Ломоносова сесія розглянула також клопотання громадського комітету ошуканих клієнтів одного з трастів про часткову компенсацію втрачених коштів. Обласна рада доручила райдержадміністраціям ще раз вивчити це питання і по можливості допомогти в першу чергу учасникам війни, інвалідам, малозабезпеченим. Водночас депутати мають намір повернутися до порушеної проблеми при затвердженні бюджету на цей рік.

З ініціативи депутата Івана Короля сесія прийняла звернення до Президента та уряду України щодо прискорення укладання міжурядових угод з проблем трудової міграції з деякими державами Східної Європи та Балтії.

Ех, дороги...

На останній сесії облради депутат Всеволод Мілеант висловив критичне зауваження з приводу використання коштів, зібраних у виді податку з власників транспортних засобів. Про реагування на нього інформував депутатів заступник голови облдержадміністрації Василь Лінтур. Дійсно, сказав він, зауваження слушне. Згідно з відповіддю прокуратури, а також начальника обласного контрольно-ревізійного управління, які перевірили цей факт, вимальовується така картина. Облавтодор фінансується з трьох джерел, в т. ч. 18—20 відсотків мають становити кошти, зібрані у виді цього податку. Але як показала перевірка, всього 10 процентів з них були направлені на потреби шляховиків, а 90 — на виплату заробітної плати в районах і містах, ліквідацію заборгованості згідно з відповідним указом Президента. І все-таки торік виконано робіт на дорогах на 9,5 млн. грн.

Цього року фінансування облавтодору взагалі буде перекладено тільки на місцевий бюджет. Як за таких умов будемо працювати?

Це і стане приводом до серйозної розмови на одній з найближчих нарад з керівниками Упрдору-8 (начальник С. Філіп), облавтодору (начальник В. Мілеант), головами райдержадміністрацій.

Пікетування...

У обстановці безпрецедентної одностайності під єдиними, очевидно, затвердженими вже не в ЦК, а в УДОДОЗі лозунгами, виготовленими рукою одного майстра, пікетували обласну раду другорядні функціонери ХДПУ, КУНу, УРП і УКРП (всього близько 20—30 чол.). Їхню мовчазну зосередженість час від часу порушував сміх миловидних дівчат, серед яких можна було побачити знайомих усьому Ужгороду працівниць кращих магазинів міста.

...До пікетування сесія поставилася серйозно. Текст петиції КУНу було передано голові ради, а коли машина однієї з комерційних структур підвезла труни з написами "Освіта" і "Медицина", до пікетувальників вийшли поспілкуватися начальник СБУ в області генерал М. Кушнір і працівники обласних управлінь, що керують цими галузями.

Отож, голова обласної ради С. Устич зачитав звернення до сесії, підписане керівниками облорганізації КУНу, і за згодою депутатів дав відповідні роз'яснення й доручення.

Вочевидь, на думку КУНівців, запорука реанімації "умираючих освіти і медицини" є негайне розщеплення посад голови обласної ради і обласної державної адміністрації. Отож і зробили вони цей пункт вимогою номер один у своїй петиції.

З цього приводу С. Устич ще раз повторив свою принципову позицію: він залишить посаду голови ради одразу ж після набуття чинності нового закону про місцеве самоврядування, яким будуть визначені функції голови ради і порядок його виборів сесією. На сьогодні є чинним закон, на підставі якого в 1994 році і був всенародно обраний нинішній голова облради.

Що стосується вимоги до сесії включити до складу окружної виборчої комісії з повторних виборів народного депутата України замість вибулого по Іршавському виборчому округу № 171 двох представників від ХДПУ, то, не заперечуючи в принципі включення їх до складу названої комісії, депутати, однак, залишили її без змін, оскільки кандидатури не були подані завчасно на розгляд депутатських комісій.

З приводу порушених облорганізацією КУНу питань про формування бюджету області на бездотаційній основі, для чого, на їхню думку, Закарпаття має всі можливості та умови, та демонтажу пам'ятника Володимиру Ульянову в місті Чопі, голова обласної ради доручив бюджетній комісії розглянути всі подані ними розрахунки, якщо вони є, для вирішення такого глобального завдання і висловив готовність звернутися до Чопської міськради з листом щодо вирішення долі пам'ятника В. Леніну в установленому законом порядку.

Пожвавлення в залі викликав протест Закарпатської облорганізації українських націоналістів, записаний у петиції щодо обвинувачень, висловлених на адресу голови Ужгородської міської ради С. Ратушняка в газеті "Всеукраинские ведомости", а також інформації інших видань "про нібито участь С. Ратушняка у стрілянині та пораненні ним якоїсь особи". На думку КУНівців, це "єдина реальна кандидатура на посаду голови облради і кандидат у депутати по Іршавському виборчому округу".

Такого повороту депутати не очікували, адже добра половина національ-патріотичних сил краю ще вчора щедро "нагороджувала" С. Ратушняка зовсім протилежними епітетами.

Не даючи розгорітися інтерпретаціям депутатами цього пасажу, а, погодьтеся, їх буде дуже багато, — голова обласної ради не став їх коментувати.

На цьому сесія завершила свою роботу.

Наш кор.